

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/36705,Zmarl-por-Tadeusz-Ryba-ps-Jelen.html>
21.05.2024, 05:52

Zmarł por. Tadeusz Ryba ps. „Jeleń”.

W dniu 6 października 2016 r. odszedł do wieczności por. Tadeusz Ryba ps. „Jeleń”.

Urodził się 1 I 1928 roku w Barnowcu. Po wojnie, jako uczeń Liceum Pedagogicznego w Nowym Sączu, zaangażował się w działalność antykomunistyczną. Przystąpił do konspiracyjnej Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców, gdzie występował pod pseudonimem „Jeleń”. Później przeszedł do pionu wojskowego PPAN – oddziału „Żandarmeria”, dowodzonego przez Stanisława Pióro „Emira”, w którym funkcję kapelana pełnił ks. Władysław Gurgacz „Ojciec”.

Tadeusz Ryba znalazł się w grupie dziewięciu partyzantów, która, by wyrwać się osaczenia UB, podjęła próbę przedostania się do Austrii. Niestety cała akcja była prowokacją polskiej i czechosłowackiej „bezpieki”. 13 VIII 1949 r. partyzanci wpadli w zasadzkę w pobliżu wsi Niżne Rubachy. Śmierć ponieśli M. Cabak „Kuna” i A. Cedur „Lew” a dowódca S. Pióro popełnił samobójstwo. W gronie schwytanych przez UB znalazł się „Jeleń”, który przez komunistyczny sąd wojskowy 22 X 1949 r. został skazany na dożywocie, zamienione w 1953 r. na 12 lat więzienia. Wyrok odbywał w Rawiczu i Wronkach. Na fali „odwilży” komunści ogłosili amnestię, w efekcie czego w lipcu 1956 roku Tadeusz Ryba został zwolniony z więzienia. W kolejnych latach był inwigilowany przez nowosądecką „bezpiekę”.

W 1993 r. Tadeusz Ryba został zrehabilitowany przez Sąd Wojewódzki w Nowym Sączu. Otrzymał awans do stopnia porucznika. Został odznaczony: Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Weterana Walk o Wolność i Niepodległość oraz Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

We wrześniu br. został odznaczony przez ministra obrony narodowej złotym medalem „Za zasługi dla obronności kraju”.

Pogrzeb śp. Tadeusza Ryby odbył się 8 X 2016 r. w Zawadzie.